

Amurgéb a Concó patak dunai torkolatánál

Tóth Balázs, Sevcsik András, Sály Péter

Az idegenhonos amurgébet a Kárpát-medencében elsőként a Tisza-tóból azonosították 1997-ben. Ezt követően a terjedése folyamatos volt, egyre több helyről került elő. A Duna hazai vízrendszerében először 2005-ben, a Duna-völgyi-főcsatornából fogták, ezt kövözően 2008-ban a Kis-Balatonban, majd 2013-ban a Nyugati-övesatornában is észlelték.

2019. július 8-án a Concó dunai torkolatának térségében (EOV X: 571265, y: 267077) találkoztunk az amurgéb egy példányával, amikor az ott megvalósított élőhelyfejlesztés hatásainak vizsgálatához szükséges monitoring keretében halásztunk. A hal egy betonból

készült víz alatti átjáróból, néhány nagyobb kő közül került elő. Tekintettel az amurgéb úszási képességére szinte teljes biztonsággal kizárhatjuk a természetes vándorlás lehetőségét. A faj egyedei ilyen távolságot ennyi idő alatt „segítség” nélkül nem képesek megtenni. Ismeretes, hogy a térségben Ács és Nagyszentjános között a Székes-patak mentén vízínövény-kertészet működött, ahová a Tisza vízrendszeréből is került vízínövény. Az amurgéb kedveli a dús vízi növényzetet, leginkább ilyen élőhelyen tartózkodik. Nem zárható ki, hogy egy ilyen szállítmánnyal került át a kertészetbe, onnan a Székes-patakba, majd a Concóba.

Az amurgéb (*Perccottus glenii*) megjelenése a Berettyó bal oldali mellékvizeiben

Nyeste Krisztián, Sallai Zoltán, Halasi-Kovács Béla

Az amurgéb Kárpát-medencei első, 1997-es kimutatását követően rohamosan elterjedt a Tisza hazai vízgyűjtőjén. A meghódított élőhelyeken jelentős hatással van az ott élő halközösségre. Nagyon hasonló ökológiai sajátosságai miatt halaink közül elsősorban a fokozottan védett lápi póc vetélytársa. Tapasztalatok alapján elmondható, hogy ahová az amurgéb bekerül, onnan a lápi póc előbb vagy utóbb teljesen kipusztulhat.

Alig egy évtizeddel ezelőtt a lápi póc még a Tisza több részvízgyűjtőjén is népes állománnyal volt jelen, ám többek között az amurgéb térnyerése következtében erőteljesen visszaszorult; a Felső-Tisza vidékéről a jelenlegi ismeretünk szerint teljesen el is tűnt. Jelenleg a legnagyobb és legstabilabb tiszai lápipóc-populációk a Bihari-síkon, azon belül is a Berettyó bal oldali mellékvizeiben élnek, amelyekben mindeddig az amurgéb jelenléte nem volt ismert.

2019 áprilisa és szeptembere között a Bihari-sík számos vízfolyásán végeztük faunisztikai vizsgálatokat. Ennek során a Berettyó bal oldali mellékvizeinek alábbi pontjain regisztráltuk az amurgéb és a lápi póc együttes jelenlétét: Kutas-főcsatorna – Szeghalom (Y814982; X186806), Csente-szakáli alsó csatorna – Magyarhomorog (Y840210; X190186). Az említett vízfolyásokban jelenleg még stabil állománya él a lápi pócnak. Ám az amurgéb megjelenése, valamint ezen alföldi csatornák és erek szélsőséges vízjárása (több közülük a nyár folyamán kiszárad) nagy veszélyt jelent a terület lápi pócaira. Az itteni populációk megőrzése céljából a megfelelő mélységű vízszint tartása (legalább 40–60 cm) a száraz időszakokban is kiemelt fontosságú volna.

A Kutas-főcsatorna szeghalmi szakasza (Nyeste Krisztián felvétele)